

Valtiovarainministeriö
Pertti Nieminen

Lausunto

1 (3)

4.5.2022

Lausuntopyyntönnö 25.3.2022

Hallituksen esitysluonnos laiksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää mahdollisuudesta lausua tässä asiassa.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että tuloverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa myös verotuksen päättymisen jälkeen tehdyt muutokset verotukseen tulisivat julkisiksi. Muuttuneet verotustiedot olisivat julkisia samassa laajuudessa kuin säännönmukaisen verotuksen tiedot nykyään lukuun ottamatta ennakoiden yhteismäärää koskevaa tietoa, joka poistettaisiin kokonaan tuloverotuksen julkisista tiedoista. Muuttuneet tiedot tulisivat julkisiksi pääsääntöisesti verotuksen muuttamista koskevan päätöksen tekemistä seuraavan kuukauden aikana.

Esitysluonnos pohjautuu pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmaan, ja sen tarkoituksena on torjua harmaata taloutta ja parantaa verotuksen julkisten tietojen oikeellisuutta. Harmaaseen talouteen esityksen on esitetty vaikuttavan pelotevaikutuksen kautta: verotarkastus- ja muiden muutosverotustietojen julkisuuden arvellaan vaikuttavan ennalta ehkäisevästi verovelvollisten toimintaan.

EK pitää esityksen tavoitteita – harmaan talouden torjuntaa ja verotuksen julkisten tietojen oikeellisuutta – kannatettavina. EK kannattaa Suomessa vakiintuneesti jo pitkään noudatettua verotustietojen julkisuutta. Verotustietojen julkisuus ja avoin tiedonvälitys niistä ilmenevistä tulo- ja verotiedoista edistää avoimuutta yhteiskunnassa ja vaikuttaa korruptiota ja harmaata taloutta ehkäisevästi. EK kannattaa pääosin myös luonnoksessa esitettyä verotustietojen julkisuuden laajentamista siten, että myös säännönmukaisen verotuksen päättymisen jälkeen tapahtuneet muutokset verotustiedoissa tulisivat julkisiksi.

EK kuitenkin katsoo, että esitysluonnos ei tehokkaimmalla ja oikeasuhtaisimmalla tavalla edistä näitä tavoitteita siltä osin kuin se johtaisi Verohallinnon verotusesitysten julkisuuteen asian käsittelyn ollessa kesken verotuksen oikaisulautakunnassa tai tuomioistuimessa, silloinkin kun asiassa ei epäillä rikollista menettelyä. Verohallinnon esimerkiksi

Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Lauri Lehmusojja

4.5.2022

verotarkastuksen perusteella ensi vaiheessa maksuunpanemista veroista osoittautuu yhä nykyään huomattava osa perusteettomiksi, ja on tavallista, että Verohallinnon ensi vaiheessa maksuunpanema vero oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta myöhemmin kumotaan kokonaan tai osittain.

Sikäli kuin kyse on tavanomaisista verotuksen oikaisu- tai verotarkastustapauksista, joihin ei ole väitettykään liittyvän rikollista toimintaa, harmaan talouden torjunnan tai muidenkaan luonnoksessa esitettyjen syiden ei voi katsoa edellyttävän sitä, että myös Verohallinnon mahdollisesti virheellisesti maksuunpanemat verot julkistetaan valitusprosessin ollessa kesken. Mahdollinen verovelvolliseen kohdistuva kielteinen julkisuus ei ole oikeudenmukaista niissä tapauksissa, joissa Verohallinnon väite verovelvollisen virheestä tai verojen maksamatta jättämisestä osoittautuu myöhemmin paikkansa pitämättömäksi.

Verohallinto ei tietävästi kovinkaan aukottomasti tai automatisoidusti seuraa kunkin verotuspäätöksen lainvoimaiseksi tulemistä tai mahdollista kumoutumista myöhemmin oikaisulautakunta- tai tuomioistuinkäsittelyssä. Tämä puute voi teknisesti vaikeuttaa muutettujen verotustietojen julkisuuden rajaamista lainvoimaisiin päätöksiin. Kyseessä on EK:n käsityksen mukaan kuitenkin selvä epäkohta, joka tulisi joka tapauksessa muutoinkin korjata. On joka tapauksessa tärkeää, että Verohallinto tarkoin seuraisi päätöstensä jäämistä lainvoimaiseksi ja toisaalta mahdollista muuttumista tai kumoutumista valitusasteissa, ja tällainen ajantasainen seuranta myös käytännössä mahdollistaisi muuttuneiden verotustietojen julkisuuden rajaamisen lainvoimaisiin päätöksiin.

Esitysluonnoksessa ei ole otettu lainkaan kantaa tietojen julkistamismenettelyyn siinä tapauksessa, että tiedot muodostavat markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus nro 596/2014) tarkoitettua sisäpiirintietoa. Tällainen tilanne voisi olla käsillä esimerkiksi, jos pörssiyhtiön verotarkastuksessa esitetään huomattavan suurta lisäystä yhtiön maksettavan veron määrään. Verotietojen muutosten julkistaminen ei missään tilanteessa saa johtaa siihen, että Verohallinto hallitsemattomasti julkistaisi sisäpiirintietona pidettävää informaatiota, jota pörssiyhtiö ei vielä itse ole asianmukaisesti julkistanut pörssitiedotteella. Nämä riskit korostuvat, jos verotustietojen julkisuus laajenee esitetyin tavoin myös vailla lainvoimaa oleviin Verohallinnon päätöksiin ja jos verotustietojen täsmällistä julkistamisajankohtaa ei yksiselitteisesti säädetä laissa. EK katsoo, että valtiovarainministeriön tulisi pyytää Finanssivalvonnalta lausunto siitä, miten ehdotettu laajennettu verotustietojen julkisuus on parhaiten yhteensovitettavissa sisäpiirisääntelyn kanssa.

Tietojen julkiseksi tulon ajankohta on luonnoksessa lisäksi määritelty epämääräisesti: "Verotuksen muuttamista koskevassa päätöksessä muuttuneet tiedot tulevat julkiseksi Verohallinnon päätöksen tekemistä

Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Lauri Lehmusojä

4.5.2022

seuraavan kuukauden aikana". Verotustietojen julkiseksi tulemisen ajankohtaa ei EK:n mielestä ole perusteltua jättää tällä tavoin avoimeksi, vaan julkistamisajankohta tulisi määritellä yksiselitteisesti. Tätä koskevassa verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 5 §:ssä voitaisiin säätää esimerkiksi seuraavasti (muutetut kohdat alleviivattu): "*Jos edellä tämän pykälän 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja muutetaan verotuksen muuttamista koskevassa päätöksessä, ovat myös muutetut lainvoimaiset tiedot julkisia. Verotuksen muuttamista koskevassa päätöksessä muuttuneet tiedot tulevat julkiseksi Verohallinnon päätöksen, tai sitä koskevan oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta annetun päätöksen, lainvoimaiseksi tulemista seuraavan kuukauden viimeisenä päivänä. Jos verotuksen muuttamista koskeva päätös on tehty ennen verovuotta seuraavan kalenterivuoden lokakuun loppua, edellä tämän pykälän 1 ja 3 momentissa tarkoitettut muuttuneet tiedot tulevat julkisiksi verovuotta seuraavan kalenterivuoden marraskuun ensimmäisenä päivänä.*"

Muilta osin EK:lla ei ole asiassa lausuttavaa.

Ystävällisin terveisin

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Talouspolitiikka

Penna Urrila
Johtaja